

Asia: VN/15881/2025

Luonnos valtioneuvoston päätökseksi talousvyöhykkeen merituulivoima-alueista ja sen SOVA-lain mukainen ympäristöselostus

Lausunnonantajan lausunto

1. Palaute valtioneuvoston päätösluonnoksesta

Voitte kirjoittaa palautteenne alla olevaan tekstikenttään.

OX2 Finland Oy kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston päätökseksi talousvyöhykkeen merituulivoima-alueista sekä ympäristöselostuksesta.

OX2 on johtava pohjoismainen uusiutuvan energian kehittäjä. Olemme vieneet investointipäätökseen Suomessa 1,7 GW maatuulivoimaa, ja kehitämme parhaillaan maa- ja merituulivoimaa, aurinkovoimaa ja sähkövarastoja. Yhdessä kumppanimme Ingka Investmentsin kanssa olemme kehittäneet Halla-, Laine- ja Tyrsky-merituulivoimahankkeita Suomen talousvyöhykkeellä jo reilun viiden vuoden ajan. Halla ja Laine ovat Suomen talousvyöhykkeen pisimmälle kehitetyt merituulivoimahankkeet.

Hallan merituulivoimahankkeen (osin sama alue kuin Perämeri pohjoinen) YVA -menettely on toteutettu kokonaisuudessaan: Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut perustellun päätelmän 11.6.2025.

Laineen merituulivoimahankkeen (osin sama alue kuin Perämeri etelä) YVA -menettely on toteutettu kokonaisuudessaan: Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut perustellun päätelmän 20.11.2025.

Haluamme tuoda esiin, että valtioneuvoston päätösluonnoksessa esitettyjen merituulivoima-alueiden pinta-alat ovat edelleen varsin pieniä, mikä rajoittaa mahdollisuutta kehittää teknistaloudellisesti toteuttamiskelpoisia merituulivoimapuistoja. Käytännössä hankekehityksessä osa alueista voi jäädä hyödyntämättä esimerkiksi luontoarvojen, syvyyksien tai pohjaolosuhteiden

vuoksi, jolloin todellinen merituulivoimapuistolle käytettävissä oleva alue voi pienentyä merkittävästi. Jotta alueet mahdollistaisivat teknistaloudellisesti toteuttamiskelpoiset hankkeet, olisi perusteltua kasvattaa alueiden pinta-alaa edellisten lausuntojemme mukaisesti.

Päätösluonnoksessa esitetty 35 vuoden käyttöaika on lyhyt suhteessa voimaloiden tekniseen kehitykseen ja mahdolliseen käyttöikään. Ehdotamme, että käyttöaikaa pidennetään vähintään 40 vuoteen, jotta investoinnit ovat kannattavia ja alueiden potentiaali voidaan hyödyntää täysimääräisesti. Pidämme perusteltuna, että käyttöaika halutaan rajata, mutta sen tulee olla riittävän pitkä, jotta hankkeiden toteutus on mahdollista ja kannattavaa.

2. Palaute ympäristöselostuksesta

2.1. Mitä haluatte lausua ympäristöarvioinnin toteuttamisesta ja arvioinnin tuloksina olevista vaikutuksista (ympäristöselostuksen luvut 1–5 ja 7)?

Aluekohtaisissa lähtötiedoissa on merkittäviä virheitä perustiedoissa, kuten syvyyksissä ja lajiston levinneisyyksissä, erityisesti huomioiden veden suolapitoisuus ja syvyys, jotka yksittäisinä ympäristöparametreina vaikuttavat lajistoon eniten. Nämä virheet ovat johtaneet väärin johtopäätöksiin alueiden ympäristövaikutuksista ja soveltuvuudesta merituulivoimaan.

Syvyystietojen osalta Perämeri Pohjoisen alueen veden syvyys on SOVA:ssa ilmoitettu pääosin 10–20 metriin, vaikka vesisyvyysanalyysimme mukaan todellisuudessa syvyys on pääosin yli 20 metriä. Perämeri Eteläisen alueen syvyyden osalta on epätarkkaa todeta, että suurin osa alueesta olisi alle 30 metriä syvää. Tämä tieto on tärkeä ympäristövaikutusten analysoinnissa ja sen tulee olla tarkka ja oikea.

Lisäksi alueiden suolapitoisuutta ei ole huomioitu lajiston levinneisyyksissä. Tämä johtaa siihen että lajistotiedoissa esiintyy virheitä, kuten suolaisen veden lajien, esimerkiksi rakkohaurun ja sinisimpukan, mainitseminen alueilla, joilla ne eivät todellisuudessa esiinny matalan suolapitoisuuden vuoksi. Nämä tiedot tulisi tarkistaa ja korjata, jotta niistä johdetut päättelyketjut olisivat luotettavia.

Esimerkkinä virheellisten syvyys- ja lajistotietojen vaikutuksesta SOVA:ssa todetaan, että "Perämeren alueilla (Perämeri etelä ja Perämeri pohjoinen) on kohonnut riski linnustolle ja suurempi todennäköisyys vedenalaisiin luontoarvoihin matalamman veden ja siitä seuraavien mahdollisten riuttojen ja särkkien vuoksi." Tämänkaltaiset arviot perustuvat kuitenkin puutteellisiin lähtötietoihin, sillä linnustoon kohdistuvia vaikutuksia ei ole arvioitu riittävän tutkimustiedon pohjalta ja vedensyvyystiedot ovat virheellisiä.

On syytä huomioida, että Perämeri Pohjoisen ja Eteläisen osalta on olemassa aluekohtaista luontokartoitus- ja näytteenottotietoa, joka jää SOVAN lähtötiedoissa hyödyntämättä. Halla- ja

Laine-hankkeille on laadittu laajat YVA-selostukset, joiden tiedot ovat julkisia ja täten hyödynnettävissä. Näiden tietojen hyödyntäminen olisi parantanut SOVA:n arvioinnin tarkkuutta.

Haluamme myös korostaa, että SOVA:ssa vaikutukset on monin paikoin kirjattu liian voimakkaasti ja perustuen osin virheellisiin tietoihin. Esimerkiksi yhteisvaikutukset itämerennorppaan on esitetty merkittävinä, vaikka tiedot ovat suppeat. Oikeampi tapa olisi todeta, että vaikutukset voivat olla merkittäviä, mutta arviointi tulee tehdä alue- ja hankekohtaisesti.

2.2. Mitä haluatte lausua ehdotuksista ympäristövaikutusten lieventämiseksi tai vaikutusten seuraamiseksi ja hallitsemiseksi (ympäristöselostuksen luvut 6 ja 8)?

Koska SOVA on laadittu rajoitetuilla tiedoilla, pidämme tärkeänä, että sen perusteella ei tehdä liian pitkälle meneviä johtopäätöksiä alueiden soveltuvuudesta tai esitetä ehdotuksia, joiden perusteella alueita jätettäisiin kokonaan hyödyntämättä. SOVA:n rooli on ensisijaisesti tunnistaa vaikutuksia ja ohjata lieventämistoimien suunnittelua.

Merituulivoiman sijoittamista erittäin tärkeille lintujen päämuuttoreiteille tulee arvioida tapauskohtaisesti, perustuen riittäviin selvityksiin ja ottaen huomioon mahdolliset lieventämiskeinot.

Itämerennorpan osalta pidämme tärkeänä, että vaikutusten arviointi tehdään aina alue- ja hankekohtaisesti. Perämerellä tehdyissä YVA-arvioinneissa vaikutukset norppaan eivät ole nousseet merkittäviksi, ja esimerkiksi töiden ajoittaminen herkimpien aikojen ulkopuolelle on todettu toimivaksi lieventämistoimeksi. Lisäksi Hallan YVA:ssa on huomioitu, että merituulivoimapuisto voi paikallisesti vaikuttaa jääpeitteisyyteen ja jopa pidentää sen kestoa, mikä voi olla hylkeille hyödyllistä. Perämeri ei ole tasaisesti kauttaaltaan yhtä arvokas norpalle, ja arviointi tulee tehdä tämä huomioiden.

3. Muu palaute

Voitte kirjoittaa palautteenne alla olevaan tekstikenttään.

Ottaen huomioon, että SOVA on laadittu rajoitetuilla ja osittain virheellisillä lähtötiedoilla, pidämme tärkeänä seuraavia kehitystoimia:

- i. Hallan ja Laineen YVA-selostusten tietoja tulisi hyödyntää arvioinnissa.
- ii. SOVA:n lähtötiedoissa olevat virheet tulisi korjata.
- iii. Virheellisistä lähtötiedoista johtuvat päättelyketjut tulisi tarkistaa ja korjata.
- iv. Aluevalintaa koskevista ehdotuksista tulisi poistaa spekulatiiviset perustelut.

Kotilainen Inka
OX2 Finland Oy